

nemško nevarnostjo. Brazilija hrani neizmerna naravna bogastva, po katerih imajo skomine vse velesile in med temi najbolj Nemčija, kateri tolikanj primanjkuje sirovin. Nemški časopisi pišejo že dalje časa o neizkoriščanih naravnih zakladih Južne Amerike. Dalje posveča Nemčija vso pozornost nemškimi naselbinam v pokrajini Sao Paulo. Obstojta nevarnost, da ne bi Nemci nalašč v omenjeni provinci izzvali kak spor, ki bi jim služil za oborožen nastop proti Braziliji. Vsekako se hočejo tudi Južni Amerikanci zavarovati z oborožitvijo napram »osrečevalcem« in »kulturonoscem« iz Evrope.

*

Vojne razmere in dogodki na severnem Kitajskem

Vojna moč Japoncev in Kitajcev na spornem ozemlju. Japonska namerava poslati na severno Kitajsko 12 divizij. Zbirališče japonskih čet bo ob progi Tiencin—Suijan. Poveljeval bo tej armadi general Terauhi, ki je bil svojčas vojni minister, ali pa general Koiso, poveljnik japonskih čet v Koreji. — Kitajska vlada pripravlja obsežne ukrepe za vpoklic vseh moških v starosti od 18. do 45. leta pod orožje. Na ta način namerava postaviti na noge ogromno armado 40 milijonov mož. S takšno armado bi zamogla Kitajska odbiti vse napade, pa naj pridejo od katerekoli strani. Seveda je še vprašanje, če bi bilo stvarno mogoče izvesti mobilizacijo tako ogromnega števila ljudi. Vsekakor pa je značilno za kitajstvo sovraštvo napram nenasitnim Japoncem, da se narod v masah odziva mobilizacijskemu pozivu vlade. Obenem je začela vlada nakupovati orožje v ogromnih količinah v Zedinjenih ameriških državah. Nakupila je letal, streliva, strojnice, pušk in topov v vrednosti več desetmilijonov dolarjev.

Kje se bodo razvijali glavni boji med japonsko in kitajsko armado? Kitajske čete so napadle nepričakovano med Kalganom in Pekingom Japonce, ki so nastopili z motoriziranimi oddelki in so jim mogli poslati iz Pekinga še večje število oklopnih voz, da so zaustavili kitajske napade. Kitajci so zasedli Nankav, katerega bombardirajo japonska letala. Tudi južna kitajska armada, ki je odposlana proti severu, že koraka skozi pokrajino Hopej in je zapletena v stalne boje z Japonci. Japonsko poveljstvo domneva pravilno, da je že zbranih proti Japoncem na severu 12 kitajskih divizij, katere imajo namen: se polastiti od Japoncev zasedenega Pekinga s severa in juga. Dve kitajski diviziji hitita na pomoč proti Kalganu, kjer so se že bili hudi boji.

Na kateri strani so Rusi? Beležili smo že, da je vrhovni poveljnik sovjetske sibirske armade maršal Blücher nenadoma v letalu zapustil Moskvo in se je odpeljal na Daljni vzhod. Mudil se je tudi v Nankingu, kjer je sedež kitajske vlade. Sedaj je rdeči maršal v prestolici zunanje Mongolije v Ulan-Bator, kjer so se vršile velike parade sovjetske vojske. Japonci očitajo Rusom, da so poslali 200 sovjetskih častnikov v kitajsko pokrajino Čahar, kjer so prevzeli vodstvo kitajskih vojaških oddelkov s namenom, da jih organizirajo in popeljejo v boj proti Japoncem. V Čaharsko pokrajino je prišlo tudi veliko komunističnih agentov, ki so se kar

razlili po vsej pokrajini in dvigajo med ljudstvom upor proti Japonci.

Prvi večji in resni spopadi za posest Šanghaja. Večje borbe med kitajskimi in japonskimi četami so izbruhle 12. avgusta za posest mesta Šanghaj. Kitajska vlada v Nankingu je poslala v Šanghaj več divizij rednega vojaštva, a Japonci, ki so skraja zmagovali, so računali, da bodo za-

Orožje proti komunizmu. Francoski jezuiti so izdali knjigo o dogodkih v Španiji, opremljeno z zelo poučnimi slikami. Knjiga, ki je izdana v šestih jezikih, je zelo zanimiva. Posebne omembe je vredno poročilo španskega jezuita patra Filipa Rodrigueza, ki je 12 mesecev prebival v Madridu ter potem odpotoval v Rim, kamor je prinesel s seboj mnogo stvarnih poročil iz lastnih opažanj. Izjavil je, da še danes v Madridu opravlja 30 jezuitov v vsej tajnosti službo božjo in vrši dušno pastirstvo. Pater Rodriguez izraža to-le sodbo o dogodkih v Španiji: »Vsemogočni Bog je porabil špansko revolucijo, da svetu pokaže, da je mogoče komunizem premagati samo z duhovnim prepovedom. Noben materialistični sistem, čeprav propevuje socialno pravico, se ne more držati proti komunistični revoluciji.«

Krasne Ilustrirane poštne dopisnice Sv. Cirila in Metoda so najcenejše dopisovanje za vsakogar. Na vsaki pošti samo en dinar

Brezbožniški bes ne popušča. Boljševiki ne popuščajo v svojem brezbožniškem divjanju, čeprav jih obsoja ves kulturni svet. Kakor je razvidno iz števil, ki jih objavljajo angleški listi, je sovjetska oblast v letu 1936 porušila, odnosno zaprla 4680 cerkva, kapel, džamij (muslimanskih bogoslužnih zgradb). Na smrt je bilo v tem letu obsojenih preko sto duhovnikov. Preko 8000 cerkvenih služabnikov, duhovnikov in drugih cerkvenih nameščencev je bilo obsojenih v ječe. Zadnji čas je bil na novo obsojen tudi katoliški cerkveni

Osebnosti.

Duhovniške spremembe. V zadnji številki smo objavili nekatere duhovniške vesti ter spremembe, katere izpopolnjujemo z naslednjimi še neobjavljenimi: Za vikarja stolne in mestne župnije v Mariboru je postavljen g. Peter Pribožič, dosedaj I. korni vikar v Mariboru. — Nastavljeni so bili gg.: Mihael Jerič, semeniški duhovnik, za II. kaplana na Prevaljah; Alojzij Kozar, sem. duhovnik, za III. kaplana v Trbovljah; Justin Oberžan, sem. duhovnik, za kaplana na Pilštanju; Janez Sukič, novomašnik, za kaplana v Črensovcih; Stefan Zver, sem. duhovnik, za II. kaplana v Slov. Konjicah; p. Tarzicij Toš, frančiškan, za kaplana pri Sv. Mariji v Mariboru; p. Konstantin Urankar, frančiškan, za kaplana v Dobovi. —

deli samo na kitajsko milico. Dne 13. in 14. avgusta so redne kitajske čete tako pritiskale na Japonce ob železniški progi od Šanghaja do Vusunga in okrog japonske nasebine v Šanghaju, da so se morali Japonci ponekod umakniti ter so zahtevali ojačenja. Japonce so podpirale v bitkah njihove bojne ladje, katerih je 30 zbranih v vodah krog Šanghaja.

dostojanstvenik monsignor Sovornik. Leta 1932 je bil rešen iz pregnanstva, v katerem je deset let prebil kot prisilni delavec v težkih delih. Zdaj so ga znova obdodili na deset let ječe. Vsi poskušali, da bi rešili tega visokega cerkvenega predstavnika, ki je že star nad 70 let, so bili zaman. Sovjetska oblast ga je zopet poslala na težko delo pri izdelavi cest za rdečo armado.

Zrakoplovec — vzoren katolik. Kdor moliti ne zna, na morje naj se ne poda: tako se je govorilo in priporočalo v starejši dobi. V sodobnosti se je besedilo tega izreka v toliko spremenilo, da se mesto »na morje« postavlja »v zrak«. Če morejo nastati na morju velike nevarnosti, jih še večje krijejo zračne višave. Zato je povse razumljivo dejstvo, da se človek, ploveč po zraku, priporoča varstvu Vsemogočnega. Med letalci in zrakoplovci je mnogo globokovernih oseb. Med te spada tudi kapetan Lehman, poveljnik zračne ladje »Hindenburg«. Na zadnjem poletu te orjaške zračne ladje ni bil preizkušeni Lehmann več poveljnik ladje, marveč je bil novemu kapetanu pridružen kot svetovalec in pomočnik. »Hindenburg« se je, kakor znano, pri pristanku v Ameriki (v Zedinjenih državah) ponesrečil, zgorel je vsled eksplozije, ki se je v ladji zgodila. Ob nesreči je Lehmann, čeprav ni več nosil odgovornosti, vztrajal na svojem mestu, dokler ga niso zgrabili plameni goreče zračne ladje. Po nesreči so ga odpeljali v bolnišnico. Lehmann je ostal zadnje dni svojega življenja to, kar je vedno bil, globokoveren katolik. Preko njegovih ustnic ni prišla besedica ne graje ne nejevolje. Takoj ko so ga prinesli v bolnišnico, je prosil duhovnika. Ko je prejel svete zakramente, je z velikim mirom izročil svojo plemenito, pogumno dušo v roke Stvarniku in Sodniku.

Prestavljeni so bili gg.: Pankracij Poteko, kaplan v Jarenini, za III. kaplana pri Sv. Magdaleni v Mariboru; Ivan Skafar, kaplan v Guštanju z delokrogom v Prevaljah, tč. na dopustu, za kaplana pri Sv. Juriju ob Taboru; Jožef Schöndorfer, II. kaplan pri Sv. Magdaleni v Mariboru, za II. kornega vikarja pri stolni cerkvi v Mariboru; Ivan Bombek, II. kaplan v Slov. Konjicah, za I. kaplana istotam; Alojzij Juranovič, II. korni vikar v Mariboru, za I. kornega vikarja; Franc Kač, III. kaplan v Trbovljah, za II. kaplana istotam; in Franc Lasbaher, provizor v Kamnici, za kaplana istotam.

Nesreče.

Hude posledice povodnji na Murskem polju. Zadnjič smo obširneje opisali povodenj, ki je hudo prizadela Mursko polje in segla daleč v Slov. Krajino. Novejša poročila z Murskega polja so precej vznemirljiva. Pokazale so se posledice preplavljanja v gnitju krompirja, ki je glavni polj-

ški pridelek Muropoljcev. Po Murskem polju ne bo letos krompirja niti za seme. Segnila je tudi že ajda in pese ne bo. Muropoljci se s strahom vprašujejo: Odkod bodo poleg za davke in dolgove vzeli denar za prehrano svinj, katere so pred nesrečo celo izvažali?

Splavar utonil. Nekoliko nad Mariborskim otokom je spodrsnilo na opolzkem splavu, ki je bil namenjen v južne kraje, 19 letnemu splavarju Francu Zafran iz Selnice ob Dravi. Fant je padel v reko in utonil, ker ni znal plavati.

Žrtev neprevidnega ravnanja s puško. V Jelovcu v župniji Kamnica pri Mariboru je pregledovala očetovo puško 19 letna delavka Marija Čepe. Orožje se je radi neprevidnega ravnanja sprožilo in strel je zadela dekleta v ramo. Reševalci so prepeljali resno obstreljeno v mariborsko bolnišnico.

Dvakrat pogašen ogenj v avtobusu. Dne 14. avgusta je odpeljal iz Maribora ob običajni uri avtobus proti Ptujju s 16 potniki. Pri Zlatoličju na Dravskem polju so opazili, da je bil voz v zadnjem delu, kjer je plinski kotel, čisto žareč. Požar so z vodo hitro pogasili in nadaljevali vožnjo. Nedaleč od Zlatoličja so morali potniki ponovno izstopiti, ker se je pojavil ogenj pod sedeži. Avtomobil je šofer ustavil, dvignili so sedeže in ogenj v drugič pogasili.

Ponesrečenca oddana v ptujsko bolnišnico. Julijana Lozinšek, 22 letna služkinja v Ptujju, je padla s kolesa in si je zlomila desno nogo. — Marijanček Erlih, petletni

Soproga kitajskega maršala Čangkajseka organizira in navdušuje kitajsko ženstvo za obrambo domovine napram Japoncem.

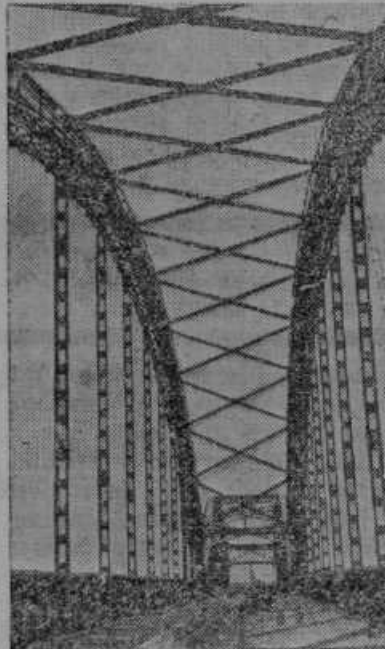

V ameriški armadi ročne granate streljajo iz posebnih pušk.

Novi paviljon splošne bolnišnice v Mariboru je bil zadnje dni dograjen. Stavba je dolga 83 m, široka 15 m in visoka 23 m.

viničarjev sinček iz Podgorce, je zašel z desno roko v mlatilnico, ki mu je roko zmečkala. Imenovana sta se zatekla v ptujsko bolnišnico.

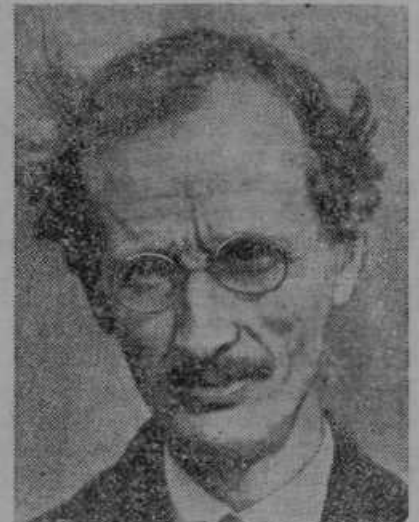

Najdaljši most v Evropi bodo blagoslovili dne 26. septembra na Danskem. Most je dolg 3550 m in spaja otoka Seeland in Falster.

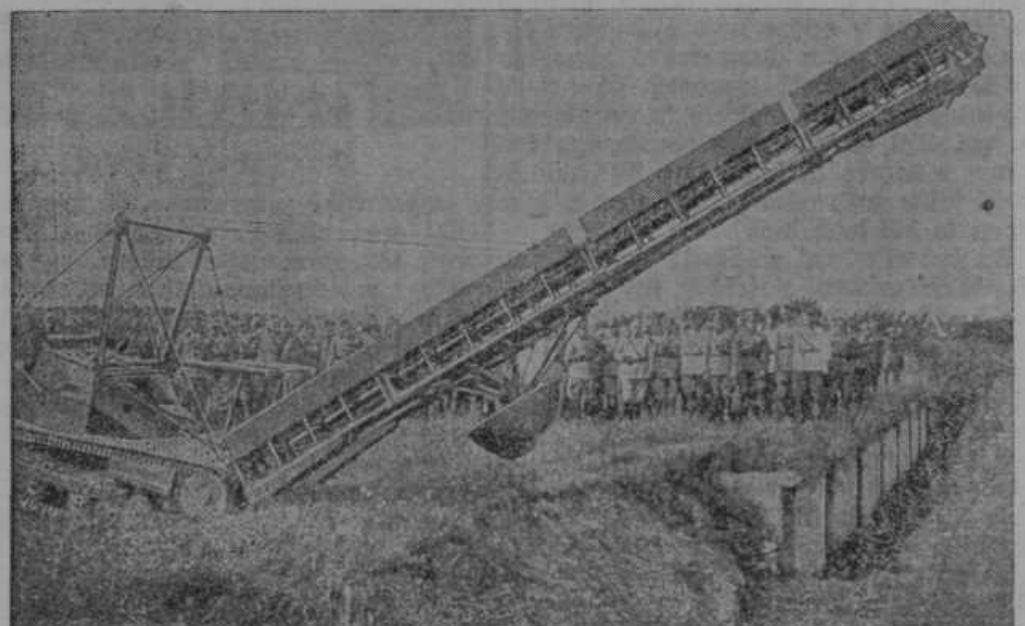
Smrtna nesreča elektromonterja. Mohor Hrastnik, 34 letni elektromonter, v službi pri mestnem električnem podjetju v Celju, je hotel 11. avgusta priključiti električni vod nad hišo g. Baldasina na Mariborski cesti. Postavil je prekratko lestev in stopil na zadnji klin. Stoječ na zadnjem klinu, se je sklonil preko žice, lestev se je zamajala, omahnil je nekoliko in je zadel ob žico z visoko napetostjo z brado ter roko in obvisel. Delavec, ki je spodaj videl nesrečo, Hrastniku tudi s kratkim stikom ni mogel priskočiti na pomoč, ker bi bil od toka na žici zajeti padel na tla. Pristavil je lestvo, se približal monterju, povzročil kratek stik z navadno žico in je na ta način odpravil električni tok iz žice, nakar je spravil Hrastnika na tla. Takoj sta prihitela na pomoč dva zdravnika, vendar mlademu elektromonterju ni bilo več pomoči.

Neprevidno ravnanje z orožjem. Bogomir Pfeifer je ravnal na Polzeli tako neprevidno s samokresom, da se je orožje sprožilo. Krogla je zadela tamošnjega 41 letnega občinskega tajnika Jožefa Kač v pleča. Ranjeni se je zatekel v celjsko bolnišnico.

Dr. Anton Ogrizek ponesrečil. G. dr. A. Ogrizek se je vračal z motornim kolesom

Jean Piccard, dvojček Avgušтина Piccard, znanega raziskovalca izrednih zračnih višin, se hoče dvigniti v stratosfero (izredno višino) v Združenih ameriških državah z balonom, ki je sestavljen iz 2000 manjših.

Slika nam predočuje pripravo, s katero se da z vso naglico postaviti 6 m dolg most. Kakor je bil most položen na naglo, ga je tudi mogoče odstraniti. Polagalnik železnih mostov je posebne vrste tank, ki se kreva z avtomobilsko brzino.

s svoje posesti pri Sv. Emi v Celje. Na cesti med St. Jurjem in Štorami je srečal voznika, ki se mu ni ognil. G. dr. Ogrizek je od strani zadel ob voz in padel z motorjem vred. Padec je bil toliko nesrečen, da si je zlomil levo nogo in so ga poklicani reševalci prepeljali v celjsko bolnišnico. G. doktorju želimo skorajšnjega okrevanja!

Smrtno ponesrečil s kolesom. Ivan Perc, 21 letni delavec iz Loke pri Žusmu, se je vračal iz Volčje jame na kolesu navzdol po klancu. Zgubil je ravnotežje, padel in pri padcu mu je počila lobanja ter je dobil tudi sicer tako hude notranje poškodbe, da jim je podlegel drugi dan po nesreči v celjski bolnišnici.

Smrtna avtomobilska nesreča. V noči na 12. avgust je postal znani ljubljanski industrijalec Rudolf Zaloker žrtev avtomobilske nesreče na cesti med Ihanom in Ljubljano. Zaloker je sam šofiral avto proti Ljubljani in je najbrž vzel cestni ovinek prenašlo. Radi prevelike brzine, s katero je vozil, je zgubil oblast nad avtomobilom, ki se je dvakrat prekucnil, Zalokerja je pognalo v loku iz vozila in je obležal z zlomljeno hrbtenico. Smrtnonevarno poškodovani je dajal pri najdbi še znake življenja in radi tega so ga prepeljali v ljubljansko »Leonišče«, kjer so ga koj operirali. Vkljub operaciji Zalokerju ni bilo več pomoči in je podlegel poškodbi. Pokojni je bil znan športnik in je bil napram raznim športnim društvom zelo radodaren, zato ga bodo društva težko pogrešala.

Cirkularka mu je odrobila levico. Jakob Puc, 20 letni delavec iz Martinjehriba pri Logatcu na Notranjskem, je bil zaposlen pri cirkularki, ki mu je odsekala levo roko pri komolcu. Hudo poškodovanega so spravili v ljubljansko bolnišnico.

Smrtna nesreča pri streljanju iz stare puške. V Lužinah pri Gornjem gradu so streljali za poskušnjo iz stare puške. Enajsti strel je pogodil po nesreči Franca Oblaka, ki je stal v gruči fantov. Smrtnonevarno ranjenega so koj po nesreči prepe-

ljali v ljubljansko bolnišnico, kjer mu ni so mogli več pomagati radi prehudih notranjih poškodb.

Smrtonosna poškodba pri podiranju starega zidu. V Ljubljani v Kotnikovi ulici sta podirala star zid 29 letni delavec Marjan Žagar, doma iz Žage pri Jesenicah, in Jakob Keček, ki je po rodu iz Stare cerkve pri Cezanjevcih v Ljutomeru. Težko staro zidovje se je porušilo na oba in ju pokopalo pod seboj. Keček je dobil samo lažje zunanje poškodbe, Žagar pa tako hude na znotraj, da jim je kmalu po prepeljavi v bolnišnico podlegel.

Pil vodo v potoku in utonil. Karl Šunko je šel pomagat svojemu sinu drobit gramoz v Laze. Pri mostu, ki veže Planino in Laze blizu jugoslovansko-italijanske meje, se je podal k potoku Unec, da bi se osvežil s hladno vodo. Ko je pil vodo, mu je postalo slabo in je omahnil z obrazom v vodo ter utonil v 7 cm globoki vodi. Šunko je bil doma iz okolice Maribora, kjer je vršil v mladih letih sodarsko obrt.

Inozemski avto smrtno povezil starejšo gospo. Pri Kranju je povozil inozemski avto 64 letno gospo Karlo Luznarjevo, ženo upokojenega nadučitelja in ravnatelja tiskarne Sava v Kranju. Smrtnonevarno poškodovano so prepeljali koj v ljubljansko bolnišnico, kjer je v noči po nesreči izdahnila.

Večje in manjše požarne nesreče. V Slivni pri Vačah nad Litijo so doživeli pred kratkim kar dva požiga. Posestniku Kotarju je uničil podtaknjen ogenj kozolec-samec, v katerem se je sušilo žito. Zgorelo je tudi več gospodarskega orodja. Istotam je pogorel s krmo napolnjen Čevljev kozolec-dvojnik. Rešiti se ni dalo ničesar in so s kozolcem vred zgoreli vozovi in razno gospodarsko orodje. Čevlju je pred letom pogorel hlev. V Slivni so ljudje preplašeni radi požigalčeve roke, ki je na delu v nočnih urah. — Iskra iz lokomotive je najbrž zanetila ob železniški progi Pragersko—Majšperg 12.000 kg zloženega sena, ki je bilo last posestnice Terezije Trčko iz Stražgojncev. — V Sto-

CROATIA BATERIJE

50
najcenejše
in
najboljše!

govcih pri Ptujju je nekdo zažgal posestniku Francu Kašpert 15.000 din vreden škedenj.

VELIKA POŽARNA NESREČA NA DRAVSKEM POLJU

Velika požarna nesreča je zadela občino Cirkovce na Dravskem polju. Požar je oškodoval sedem posestnikov za 350.000 dinarjev.

Rdeči petelin se je pojavil najprej v kolarnici posestnika Jožefa Kmetec v Cirkovcah. Otroci so bili sami doma, ker so bili odrasli zaposleni zunaj na polju. Nerazodna otročjad je nekje iztaknila vžgalice in zanetila ogenj v kolarnici, ki je bila takoj v objemu plamenov, katerim otroci niso bili kos. Hitro je preskočil ogenj še na sosedna gospodarska poslopja Valentina Pernet in Terezije Kajžer, ki sta pogoreli do tal. Zgorelo je precej poljskih pridelkov, krme in orodja. Gasilci so se zamogli z največjim trudom brigati za omejitev požara, ki je povzročil 130.000 din škode.

Komaj so se vrnil gasilci po trudapolnem gašenju, že so morali odbrzeti proti večeru v sosedne Stražgojnce, kjer so zanetili igrajoči se otroci ogenj v gospodarskem posloju posetnika Jožefa Klasinc. V nekaj minutah se je razmahnil ogenj na sosedna gospodarska poslopja Antona Pristovnika in Simona Hergo. Gasilci niso mogli prav gasiti, ker je ogenj z bliskavico uničeval lesena in s slamo krita poslopja, pač pa so preprečili, da ni zavzel ogenj večjega obsega. Deloma z zavarovalnino krita škoda znaša 170.000 din.

Nenadoma se mu vrnil spomin po petih letih

V bolnišnici v St. Germainu pri Parizu se je pripetil izreden dogodek, ki je v zdravniških krogih vzbudil največjo pozornost. V tamošnjo bolnišnico namreč je pred petimi leti prišel neki bolnik, ki je izgubil spomin. Iz svojega prošlega življenja se ni spomnil ničesar več. Vsa prizadevanja največjih živčnih strokovnjakov so bila zaman. V ostalem se je bolnik telesno dobro počutil. Letos, dne 6. julija, pa so se bolniku kar nenadoma in nepričakovano odprla vrata v prošlost in kot v blisku se mu je vrnil spomin na vse prošlo življenje. To se je zgodilo, ko je bila pri njem neka njegova nekdanja znanka, ki se je pozneje

Grofov jagar.

Povest iz domačih hribov.

32

»Sam zlodej te je nosil. Menda vendar ne boš tajil, da nisi kradel!« je zapretila Špela.

»Svoje priče bom predlagal pa bo... Toda zdaj ti hočem nekaj drugega povedati,« je dejal z grozno resnobo; »še ta teden zanesem ukradene reči v Kaplo na tak kraj, da jih bodo našli. Zavezane so v tvojo ruto; to poznajo vsi, ki so kdaj koli na Fužini pili. Dólarjeva Maridlja bo prisegla, da je to tista ruta, ki si ji jo utajila. Potem ti ne pomaga nič, pa taji, kolikor hočeš, in vali krivdo, na kogar hočeš; nihče ti ne bo verjel. Sama v svoji zanki se boš ujela. Pa te ne bodo le na sramoto, na vislice te bodo in prav ti je tako.«

Bleda ko stena je stala Špela pred njim in je šklepetala z zobmi.

»Kar sem rekel, to bom storil. Ti me poznaš,« je nadaljeval neusmiljeno. »Mir hočem pred tabo enkrat za vselej. Zdaj pa: amen! — Sultan, pojdiva!«

Hotel je mimo nje. Tedaj se ga je oprijela z obema rokama in zaihtela v smrtnem strahu:

»Anza, Anza, usmiljen bodi, ne pehaj me v nesrečo! — Saj ne bom ničesar povedala, ne besede ne nikomur. Ne bom ti več napoti — tudi pri Veroniki ne — prisegam ti, da ne.«

Obstal je in gledal temno in mrko pred se. Nekoliko časa je okleval, potem je rekel zamolklo:

»Naj bo, zadnjič še se te usmilim! ... Prihodnje dni bom skrivaj vrnil ukradene reči, pa tako, da ne bodo mogli nikogar osumiti. Jaz bom vesel, da se vendar že rešim krivičnega blaga, ti pa si tudi lahko vesela, ko bo temu kraj. Toliko ti pa povem, da si bom tvojo ruto in to ali ono drobnarijo hranil, da te vedno še držim, če bi ti bilo še kdaj treba na jezik stopiti.«

»Si lahko brez skrbi. Še čuti ne maram več za to prekleto kupčijo.«

»Zdaj pa pojdi in glej, da te ne srečam več!« je velel.

Zažvižgal je psu in krenil v hrib. Špela je bežala, ne da bi se še kdaj ozrla.

V Šmarju je vse že davno spalo. Pravkar je odbila ura v zvoniku dvanajst. Dež je hl enakomerno in brez prestanka, po vaških uličicah je bilo temno kakor v rogu in dva, ki bi se bila srečala, bi se ne bila videla, dokler se drug v drugega ne bi bila zaletela.

Le na Tratnikovem domu, ki je bil deset korakov od mežnarije, je bilo okence na kraju hiše svetlo. Tu je čula mati pri bolnem otroku in lučca, ki je brlela na mizi, je odsevala na mežnarijo.

Drugi dan za že omenjenima požarnima nesrečama, in sicer tekom 24 ur, je zgorelo v Zgornjih Jablanah gospodarsko poslopje posestnika Antona Safošnika, ki ima 50.000 din škode. Pri Safošniku je vzrok požara neznan. Pri gašenju so pomagali pridno Cirkovčani, ki so z domačini rešili iz gorečega poslopja, kolikor je bilo mogoče.

Razne novice.

»Kmetijski list« piše (11. avgusta), da »visoko in odkrito spoštuje vero in cerkev«. Katero vero in cerkev? Katoliške že ne, ker se v istem članku izreka zoper konkordat med drugim iz razloga, ker baje dovoljuje cerkvi »absolutno nadzorstvo nad našim šolstvom«. To je kajpada laž, ker v konkordatu ni niti sledu o kakšnem nadzorstvu cerkve nad šolstvom, kamo-li o kakšnem absolutnem nadzorstvu. Če pa »Kmetiskemu listu« ni po godu, ako zahteva katoliška Cerkev verski pouk in versko vzgojo mladine, s tem dokazuje, da je in ostane liberalec hinavec, ki samo hlini neko spoštovanje do vere in cerkve.

G. ban po toči najhujše udarjenemu kraju. G. ban dr. Natlačen si je ogledal 12. avgusta Buče in druge kraje od Buč do Sotle, ki so bili najhujše prizadeti od toče in viharja 26. julija. G. ban je videl na lastne oči strašno razdejanje ter je zasilgural prvo in še nadaljno pomoč, katero bo naklonila prizadetim banska uprava.

10.000 dinarjev iz lastnih sredstev je nakazal g. notranji minister dr. Anton Korosec za po toči in viharju prizadetim v banovinski pomožni sklad, ban g. dr. Natlačen pa istotako iz lastnih sredstev 1000 dinarjev.

Nova bolniška zgradba v Mariboru. V Mariboru so dogradili zadnje dni v Magdalenskem predmestju novi paviljon mariborske splošne bolnišnice. Nova in moderno zgrajena stavba je dolga 83 m, široka je 15 m in visoka 23 m. Zgradba se bo sušila preko zime in pridejo v njo pri-

Vse je bilo tiho in mirno, edino dež je vztrajno škrahljal in po žlebu curljal, vsake četrt ure pa je udarilo v zvoniku.

Bilo je kakih deset minut po polnoči, ko so se začeli koraki proti cerkvi sem gor. Ali je bil moški ali ženska, tega ni bilo mogoče ločiti. Videti ni bilo kaj. Iz korakov bi sklepal, da je moški. Šele ko je prišel mimo Tratnika, ga je motni svit iz okenca za trenutek rahlo objel. Velika, črna postava v košati obleki je obstala pred mežnarijo, stopila k hiši in se motala po hodniku okoli nje, čez nekaj časa pa se je vrnila in spet obstala pred njo, potem pa naglo zavila po isti poti nazaj.

Dež je škrahljal, enakomerno je curljal po žlebah, korak čudnega ponočnjaka pa se je izgubil v daljavi.

Minulo je četrte ure, pol ure — tedaj se je v zidovju nasproti mežnariji nekaj zganilo. Pojavila se je druga postava, ki je bila manjša in urnejša od prve. Po bliskovito je švignila čez ulico k mežnariji, splazila se na leseni hodnik in tu v kotu nekaj brskala, da se je začulo rožljanje.

Minuli sta morda dve minuti, ko je spet prilezla po stopnicah nazaj in kakor mačka tiho zdrknila čez ulico. Kdor bi bil tenko videl, bi bil spoznal, da je ženska, ki pod pazduho nekaj nosi. Menda je še preudarjala, kod naj se zasučje, potem pa jo je udrla v nasprotno smer, kakor ona prva ponočna prikazen, in je odhitela.

Ko sta se drugi dan popoldne vračali dve kmetici

Primarij dr. Franjo Radšel

specialist za pljučne bolezni,
je otvoril zdravniško prakso v Mariboru,
Majstrova ulica 15 — Rentgen — Telefon
25-16 — Ordinira od 11—12 in od 15—16.
(Ob četrtkih ne ordinira.)

hodnje leto oddelek za očesne bolezni, trahom in kožne bolezni.

Po 20 letih dobili električno luč. Falska elektrarna je že 20 let v obratu. Vasica Fala in falski grad sta dobila šele sedaj električno luč, kateža je zasvetila 14. avgusta prvič. Falski kolodvor je pa niti sedaj še nima...

Po štirih mesecih izpuščen iz preiskave. 23. marca zvečer je bila v Dobu pri Domžalah v hišni veži štirikrat udarjena od neznanca Franciška Sotlar, poprej omožena Jagodič. Sotlarjeva je po dveh dneh umrla radi poškodb. Dne 5. aprila so izročili orožniki v ljubljanski preiskovalni zapor 60 letnega Antona Sotlar, moža rajne. Zaslišanje 15 prič, razna poizvedovanja in opis družinskih razmer pri Sotlarjevih so bili tolikanj razbremenilni za starega moža, da je državno tožilstvo ustavilo kazensko preiskavo in je bil Sotlar izpuščen.

Sanatorij v Mariboru, Gosposka 49, tel. 23-59, je najmoderneje urejen zlasti za operacije. Dnevna oskrba I. razreda Din 120, II. razreda Din 80. Hranilne knjižice se vzamejo v račun. Vodja sanatorija specialist za kirurgijo Dr. Černič. 964

Advokat dr. Klor Franc se je preselil s svojo pisarno iz Kozjega v Celje, Cankarjeva 7, I. n.

Obžalovanja vredni slučaji.

Konjski tatovi na delu. Mariji Veronik, posestnici na Zg. Kapli, so ukradli neznanec iz hleva dve kobili z opremo. Najbrž isti tatovi so odpeljali na Breznem ob Dravi posestniku Ferdinandu Hriberniku 3000 din vreden voz in so se odpeljali proti Mariboru.

Kar dva v prestovoljno smrt. Pri Žugmanovem križu na Vrhovskem hribu pri

iz Kaple, sta tam nad Šmarskimi pečmi našli konec zlate verižice s starim cekinom. Malo prej sta srečali mežnarjevo Veroniko, ki je bila na poti dol v Kaplo. Ko sta kmetici prinesli, kar sta našli, župniku, je ta takoj spoznal, da so to koščki onih dragocenosti, ki so jih neznanci hudobneži ukradli Mariji. Videl je tudi, da so zlatniki iz verižice na več krajih že izkrhani in pobrani.

Dva dni nato je našel neki pastir zunaj na Klemenovem vrhu, kjer je Veronika rada posedala, če je pletla ali kaj vezla, kos svile, ki je bila z zlatimi nitmi pretkana, na nji pa je bilo nekoliko prišivanih biserov, nekaj pa jih je bilo očitno že potrganih.

Tudi ta košček so spoznali, da je ukraden iz šmarske cerkve.

Obe ti najdbi sta napravili mnogo marnjev in ljudje so si jeli to in ono misliti.

Kar čez noč pa je odnekod prišel glas, ki je bil tak, da si je moral vsak, ki je po pameti preudaril, reči, da ga je mogel le kak hudobnež spraviti v svet. Raznesel se je najprej v Kapli, potem pa naglo po vsem Šmarju — sprva potihoma, le od ust do ust, potem pa že čez cesto, z okna k oknu, od hiše k hiši: da so mežnarjevi vso faro za nos potegnili, ko so ji natvezli tisto zgodbo o božjem ropu, v resnici so oni sami pobrali Marijine dragocenosti.

Prihodnje dni je v Cvitrnikovi krčmi v Kapli že dopoldne nekoč sedelo kakih deset mladih moških,

Sv. Marjeti ob Pesnici so našli 13. avgusta zvečer s strašnimi od strelav razstreljenima glavama Emerika Čuš, 27 letnega brezposelnega tkalca, in 23 letno tkalko Štefko Deržol. S puško enocevko je Čuš najprej ustrelil svojo izvoljenko, nato pa še sebe na ta način, da je pritrdil na petelina vrvico, ki jo je navezal na nogo in sprožil. Čuš je zapustil poslovilno pismo na mater.

Delavec se zastrupil z lizolom. V Čreti pri Sv. Lenartu v Slov. goricah so našli na travniku v hudih krčih 25 letnega delavca Rudolfa Kolmanič. Zdravnik je ugotovil zastrupljenje z lizolom in odredil prevoz v mariborsko bolnišnico, kjer je nesrečnež v nepopisnih mukah umrl.

Smrt ga je doletela, ker je preveč pil. Jakoba Budjo, 48 letnega kovača iz Sp. Korene pri Sv. Barbari v Slov. goricah, so našli na cesti mrtvega. Zdravniška preiskava je dognala, da je Budjo zadela srčna kap radi preobilne pijače.

Razočarani vlomilci. Nočni vlomilci so obiskali pisarno župnega urada na Zgor. Polskavi. Pretaknili so vse omare in kote, kjer so iskali zaman denar. G. župniku so odnesli dve britvi in nekaj žganja.

Udarec s kolom. V Dobrovcah na Dravskem polju so našli nezavestnega v krvi 32 letnega Stanka Klešič, katerega je nekdo v noči napadel in pobil s kolom. Poškodovanega so prepeljali v bolnišnico v Maribor.

V tovarno so vlomili. Na Dominikanskem trgu v Ptujju je tekstilna tovarna Ferda Pihlerja in druga. To tovarno so obiskali nočni vlomilci z dvorišča Dominikanske vojašnice. Iz tkalnice so odnesli 117 m platna v vrednosti 1640 din.

Nevaren zabodljaj. 31 letni posestnik Mihael Pukšič iz Formina pod Ptujem je prizadjal v prepiru svojemu sosedu Ludviku Muršičko zabodljaj v prsa. Sunek z nožem bi bil lahko smrtonosen, ker je oddaljen le malenkost od srca.

Nedeljsko delo končalo s smrtjo. Poročali smo, da je udarila strela v Doliču pri Sv. Urbanu pri Ptujju na domačiji posestnice Marije Male v hišo, ki je zgorela. Pri

izpričala, da je njegova sestra. Bolnik je takoj, ko je zagledal svojo sestro, planil iz postelje ter povedal, da se piše Jean Prüfer, da je bil profesor računstva na gimnaziji v Metz, da je poročen in ima toliko in toliko otrok. Po teh besedah se je mož od živčne preobremenjenosti zgrudil na tla in začel jokati kot otrok. Po returnem počitku, ko je bil tako rekoč v polni nezavesti, se je zopet zbudil kot popolnoma zdrav in normalen človek. Samo o tistih letih, ki jih je v bolnišnici preživel, mu je spomin odpovedal.

Vojne izgube avstro-ogorskih narodov
Velike ali majhne?
Nemec baron Werkman je na to odgovoril: Vsa

požarni nesreči sta dobili hišna gospodinja in njena hčerka take opekline, da se zdravita v ptujski bolnišnici. Na Maletovem domu se je podal 23 letni posestniški sin Ivan Murko iz Desternika v nedeljo 8. avgusta v vodnjak, da bi ga očistil. V globočini mu je postalo slabo in so ga potegnili nezavestnega. Poklicani zdravnik ga je skušal rešiti, a je podlegel kapi.

Smrtno poškodovani oče skušal zatajiti sinovo nasilje. V celjski bolnišnici je preminul 62letni Ivan Bračko, zidarSKI delavec, ki je že 20 let bil uslužben pri celjski stavbeni tvrdki Nerad in doma iz Zdobrovo pri Škofji vasi. Bračko je prišel zjutraj običajno na delo in šele opoldne so opazili drugi delavci, da je ranjen na glavi. Poklicali so zdravnika, ki je Bračka obvezal in je v takem stanju delal še dva dni. Tretji dan je moral pustiti delo in na njegov dom poslani zdravnik je odredil prevoz v celjsko bolnišnico. Pri prijavi za bolnišnico je mož izpovedal, da ima rano na glavi od padca opeke. Šele zdravnik, ki ga je operiral, tej izpovedi ni verjel in je stariček končno priznal, da sta se sprla s sinom na domačem travniku. Oče je sina svaril radi pijančevanja. Sin se je radi očetovih opominov toliko spozabil, da je udaril roditelja s koso po glavi. Oče je sinovo nasilje tajil, da bi ne spravil lastnega otroka pred sodišče in v zapor. Rana sama na sebi ni bila nevarna, pač pa je nastopilo zastrupljenje in to je dobrega starega pokopalo.

Prijet in zaprt pod sumom vloma. V št. Jakobu ob Savi pri Ljubljani je bilo vlomljeno pri Ivanu Gradu in odnešenih 5700 din gotovine in več zlatnine, tako da znaša skupna škoda 8950 din. Pod sumom omenjenega vloma je bil aretiran 30 letni Ivan Ogrin iz Dola pri Zalogu. Ogrin je julija prestal daljšo zaporno kazen in je izdal vlomilske načrte tovarišu v zaporu.

Sejmarji! Vzemite s seboj tudi Slomščekove svetinjice, ki jih ljudje tako želijo imeti! Lahko jih boste odprodali. Svetinjice se dobijo v Cirilovi Maribor-Ptuj.

CERKVENO-GLASBENA ŠOLA V MARIBORU

V Celju je bila dolgo let orglarska šola, ki pa je sedaj prešla v novo cerkveno-glasbeno šolo v Mariboru. Šolsko leto se začne 9. septembra. Celoten pouk traja tri leta. Učenci morajo biti stari vsaj 16 let in ne starejši kot 25 let. Predizobrazba je vsaj dva razreda meščanske ali srednje šole. Podrobnejše pogoje izve lahko vsak v domačem župnijskem uradu. — Šola v Celju je vzgojila veliko vrsto organistov po naši škofiji. Tudi nova šola si bo prizadevala, da bo vzgojila dobre organiste in pevovodje, saj jih naši kraji, posebno naša društva tako zelo potrebujejo. Šoli želimo kar najboljšega razvoja in upamo, da bo uživala razumevanje in podporo javnosti kakor tudi oblasti. Naj služi Bogu v čast in v napredek slovenskega naroda!

Izpred sodišča.

Obsojen vlomilec. Mariborsko sodišče je sodilo 10. avgusta Franca Danko, 23 let-

nega čevljarskega pomočnika iz Maribora. Imenovan je vlomil 24. maja v Puklovo starinarstvo v Vetrinjski ulici v Mariboru, iz katere je pokradel raznih predmetov za 3000 din. Dne 28. maja je vdrl v klet Leopolda Solda v Koroščevi ulici, iz katere je izmaknil več steklenic vina. Razen tega je še odnesel iz sobe v Gledališki ulici dva prta. Danko je bil obsojen na tri leta robije.

Obsodba radi uboja. Radi uboja sta se zagovarjala 10. avgusta pred celjskim sodiščem 26 letni posestnikov sin Martin Kovačič in 20 letni hlapec Franc Pšeničnik, oba iz Črnca pri Brežicah. Dne 27. junija je pilo v krčmi pri Bahčiču v Črncu več oseb, in sicer pri skupni mizi. Ko so popito vino izpili, se je začel Kovačič razburjati, da je on primeroma z drugim največ plačal. Radi tega prepira sta Kovačič in Pšeničnik navalila na M. Verstovška in sta mu zunaj na dvorišču prizadajala tako hude in številne poškodbe, da jim je podlegel v bolnišnici v Brežicah. Martin Kovačič je bil obsojen na tri leta robije, Franc Pšeničnik na dve leti in štiri mesece strogega zapore.

Prosvetni tabor v Gornji Radgoni bo v nedeljo 22. avgusta

Spored tabora: ob 9 in 9.30 sprejem gostov, nato obhod po trgu, ob 10.15 sv. maša, katero bo bral preč. g. dekan in kanonik Josip Weixl iz Križevcev, med sv. mašo pridiga, katero bo imel g. Gregor Zafošnik iz Maribora, ob 11 prosvetno zborovanje, na katerem bo govoril g. minister dr. Miha Krek in g. Rudolf Smersu iz Ljubljane; ob 14 pete litanije v cerkvi sv. Petra, ob 15 telovadni nastop naše mladine.

Vse udeležence, ki nameravajo priti peš ali s kolesi, vozovi in avtomobili, prosimo, da so točno ob 9 že v Gornji Radgoni. Kolesarji, pridite z okrašenimi kolesi!

Udeležite se vsi tudi spreveda, posebno fantje in dekleta, čeprav se nimate krojev!

Prosvetni tabor v Hočah pri Mariboru. Vrtil se bo 5. septembra. Vabimo vse, ki se za katoliško prosveto zanimajo in jim je mar za duhovno rast slovenske mladine. Vabimo naše fante, da v skupnem zboru, mogočno in slovesno izpovemo, kdo smo in kaj hočemo. Vabimo naše očete in matere, da bodo ta dan eno z nami, ki hočemo v življenju — zasebnem in javnem — povsod Boga! Spored tabora: ob 9.15 po prihodu vlakov sprejem gostov na kolodvoru ter sprejod v nadžupnijsko cerkev. Po sv. maši na telovadišču slavnostno zborovanje, na katerem bosta govorila g. dr. Josip Jeraj in Franc Žebot ml. — Po večernicah bo na Novakovem vrtu telovadni nastop Slomščekovega fantovskega okrožja. Priprave za tabor so v polnem teku in upamo, da bo dostojna manifestacija katoliške in slovenske misli.

avstro-ogrsko monarhija je imela 1.200.000 mrtvih do konca vojne, kar je 23.9 od tisoč vsega prebivalstva. Nemec je padlo v monarhiji 29.1 od tisoč, Slovanov 27.5, Madjarov 26.7 od tisoč. V ogrski polovici monarhije jih je padlo 28 od tisoč. — Katere narodnosti so imele manj mrtvecev? Pravih Čehov je padlo 22.5 od tisoč, Slovakov 23.7 od tisoč, Rusinov 21.5 od tisoč, Romunov 19.2, Italijanov 18.3, Srbohrvatov 17.10, Poljakov 16.2, mešano srbski okrajji so izgubili 22.2 in mešano rusinski krajji 11.9 od tisoč. Na ta način je vsa Hrvatska izgubila 25.7 od tisoč in Bosna 19.1 od tisoč. Kje pa so ostali Slovenci? Ali jih baron ne pozna?

ki so ga nekateri že imeli takole za dobro voljo in še čez; med njimi sta bila tudi krojač Murko in sodnikov Lavrine. Hrupni razgovor, ki so ga imeli, se je sukal edino okoli onih čudnih marnjev zaradi šmarske tatvine.

»Da bi imela Veronika svoje prste zraven, tega pa ne verjamem,« se je zadržal Kolarjev Albin; »taka ta ni.«

»Ti si tudi tak zaljubljen teleban, ki te kar premoti, katera zna oči zavijati,« ga je usekal krojač Murko.

Sodnikov Lavrinec se je porogljivo zasmeljal in je menil potem zviška dol:

»Kdor si ni še ničesar izkusil, ta naj kar molči! Saj je stara stvar, da je treba lumpe vedno med tistimi iskati, ki okoli cerkve letajo. Ta Veronika mi je bila že od kraj kraja zoprna.«

»Če po resnici rečemo: zoprna ti je od tedaj, ko ti je pokazala, koliko te mara,« se je Kolar ponorčeval.

»Ali misliš, da sem tak osel kakor ti, da se bom v vsako kozo zatelebal?«

»Tiho bodita!« ju je opomnil eden od starejših. »Saj vidita, da drugi poslušajo.«

Skozi okno so se začeli veseli klci otrok in kaj kmalu je prišvedral mojster Gašpar pred krčmo in je zahreščal in zapel:

»Sveti Medard in sveti Šentvid
prišla sta že koj spet nas škropit;
rada škropita deževn'co iz nebes,
včasih za šalo, še večkrat zares.

Lijeta, lijeta iz škafa jo dol,
pod streho bežita že krava in vol;
kaj, človek, še čakaš, denarje tiščiš,
brez strehe boš moker ko zmočena miš!

Če pamet poslušate kaj,
brž streho si kupite zdaj,
je danes Medard, čez teden bo Vid,
brez strehe ni varno nikamor it'!

Ko je odpel, je z vrečo na hrbtu odkrevsal v gostilno. Malo je pogledal, ko je našel tako zgodaj že tako veselo bratovščino pri vinu, potem pa je pozdravil dobre volje:

»Bog daj dobro jutro, prijatelji! Ali je praznik danes v Kapli?«

»Da, da, tatermanom in povodnim možem na čast, ki po svetu okoli strašijo,« so jeli Gašparja zbadati.

»Zdaj nam je vode dovolj. Le doma ostani s svojimi škropilnicami!«

»Zapreti bi jih bilo treba te preklicane deževnike, ki se nam vsakokrat v seno pomočijo!«

(Dalje sledi)